

I. A kapcsolati erőszak büntetnének tényállásszerűségéhez megkívánt rendszeresség az elkövetési cselekmények alkalmosszerűségét kizáró fogalom. Jelentéstartalma több mint ismétlődés, ugyanis tartalmazza az elkövetőnek az egyes alkalmakat összekapcsoló tudatállapotát, azt fejezi ki, hogy az elkövető „rendszert csinál” magatartásából, magatartása nem rendkívüli, tehát legalább két elkövetés esetében is megállapítható [Btk. 212/A. § (1) bek., (2) bek. a) pont].

II. A rendszeres elkövetést az ugyanazon sértett sérelmére megvalósított testi sértés és a tetteges becsületsértés akár egymást követő, ismétlődő elkövetése is megalapozza, ugyanis a Btk. 227. § (2) bekezdése szerinti becsületsértés beleolvad a Btk. 164. § (2) bekezdése szerint testi sértésbe, mivel a becsület csorbítására alkalmas cselekmény – a tetteges bántalmazás körén kívül eső – minden olyan gesztus, illetve sértő mozdulat, ütésre emelt kéz, lökdösődés, amely az elkövetőnek a sértettel szemben tanúsított megvető, lealacsonyító értékítéletét fejezi ki [Btk. 164. § (2) bek., 212/A. § (1) bek., (2) bek. a) pont, 227. §].

III. A kapcsolati erőszak minősített – büntetési – eseteinek büntethetőségéhez magánindítvány nem szükséges. A magánindítványra büntethetőség előfeltételét a törvény csak az (1) bekezdés szerinti vétségnél kívánja meg [Btk. 212/A. § (1) bek., (2) bek. a), b) pont, (4) bek.].

- [1] Az elsőfokú bíróság a 2015. június 5. napján kelt, illetve a törvényszék a 2016. április 21. napján jogerős ítéletével a terheltet a Btk. 212/A. § (2) bekezdés a) pont első fordulatóba ütköző kapcsolati erőszak büntette miatt 300 napi tétel – egy napi tétel összege 1500 forint, összesen tehát 450 000 forint – pénzbüntetésre ítélte.
- [2] A jogerős ítélet ellen a terhelt védője a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozással nyújtott be felülvizsgálati indítványt.
- [3] A felülvizsgálati indítvány szerint az alapügyben eljáró bíróságok a terhelt cselekményét törvénysértően minősítették, minek következtében törvénysértő büntetést szabtak ki.
- [4] A felülvizsgálati indítvány szerint a kapcsolati erőszak büntette passzív alanya és az elkövető között valamilyen függőségi viszonyt kell fennállnia, ugyanis ennek hiányában ez a személyes kvalifikáltság nem állapítható meg.
- [5] Ezen túlmenően a védő jogi okfejtése szerint, figyelemmel a 2013. augusztus 3. és a 2013. október 2. napján történt két, egymástól térben és időben elkülönült, alkalmosszerű elkövetésre, a rendszeresség, mint tényállási elem nem állapítható meg, ennek hiányában pedig a terhelt bűnössége kizárólag a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő könnyű testi sértés vétségében állapítható meg.

- [6] Az viszont a Btk. 164. § (10) bekezdésére figyelemmel csak magánindítványra büntethető, amelyet azonban a sértett kizárólag a 2013. októberi cselekménnyel kapcsolatban terjesztett elő.
- [7] A kifejtett indokokra figyelemmel a védő a cselekmény minősítésének megváltoztatását, a pénzbüntetés mellőzését és a Btk. 65. § (1) bekezdése alapján próbára bocsátás alkalmazását indítványozta.
- [8] A Legfőbb Ügyészség átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alogtalannak ítélve a megtámadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta.
- [9] Az ügyési indítványra tett észrevételében a terhelt védője indítványát továbbra is változatlan formában fenntartotta, egyben tájékoztatást adott az időközben benyújtott perújítási indítványának jelenlegi állásáról.
- [10] A védő felülvizsgálati indítványa részben törvényben kizárt, részben pedig nem alapos.
- [11] A felülvizsgálat olyan rendkívüli jogorvoslat, amely kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdésében tételesen felsorolt okokra hivatkozással vehető igénybe.
- [12] A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ehhez képest a törvényi kereteken kívül eső anyagi vagy eljárásjogi szabálysértések még valóságuk esetén sem vehetők figyelembe.
- [13] A Be. 423. § (1) bekezdés értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó, az sem közvetlenül, sem közvetve, a bizonyítékok mérlegelésén keresztül nem támadható. Ekképpen nem vitatható a tényállás megalapozottsága, a cselekmény bizonyítottsága, továbbá a bűnösség megállapítása, és a cselekmény minősítése is csak a jogerős ítéleti tényekkel összhangban álló tényállítások alapján vitatható.
- [14] Ennek okán a védő indítványának azon része, melyben arra hivatkozott, hogy az eljárás során a terhelt tagadásával szemben nem nyert egyértelmű és kétséget kizáró bizonyítást a cselekmények elkövetése, törvényben kizárt, ugyanis a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs törvényes lehetőség, a felülvizsgálat során bizonyításnak sincs helye, és ezen jogi helyzetet a felülvizsgálati indítvány sem kérdőjelezte meg.
- [15] Ugyanakkor a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.
- [16] A védő ezen okra alapított felülvizsgálati indítványa nem alapos.
- [17] Nem helytálló az a jogi okfejtés, amely szerint a passzív alany és az elkövető között

valamilyen, rendszerint anyagi természetű függőségi viszonynak kellene lennie, már csak azért is, mert a bűncselekmény jogi tárgya a kiszolgáltatott hozzátartozó testi integritását védelmezi.

- [18] A passzív alanyok körét a Btk. 212/A. § (1) bekezdése határozza meg, amely feltételeknek az együtt élő házastárs, közös gyermekük anyja sértett e meghatározásnak minden tekintetben megfelel, következésképpen az anyagi vagy egyéb más természetű kiszolgáltatott helyzet önmagában nem, de bizonyos esetekben gyakori feltétele, avagy okozója a bűncselekmény elkövetésének.
- [19] Ugyancsak nem helytálló a felülvizsgálati indítvány azon hivatkozása, amely szerint a tényállásban rögzített két, elkülönült cselekmény nem alkalmas a rendszeresség megállapítására, ugyanis a rendszeresség nem a köztes időtartam hosszát, hanem az alkalmosság megállapításának kizártságát feltételező fogalom. Jelentésstartalma több, mint ismétlődés, magában hordja ugyanis az elkövetőnek az egyes alkalmakat összekapcsoló tudatállapotát: az elkövető „rendszert csinál” magatartásából, magatartása nem rendkívüli, tehát legalább két elkövetés esetében is megállapítható.
- [20] Ezen túlmenően a felülvizsgálati eljárásban irányadó ítéleti tényállás nem csupán a 2013. augusztus 3-i és az október 2-i bántalmazást rögzítette, hanem az ítélet 2. oldal harmadik bekezdése a két konkrét időpont közötti, vagyis augusztusi és szeptemberi bántalmazást, míg a második bekezdés a bántalmazáson túl becsületsértő kifejezések használatát is tartalmazza.
- [21] A rendszeres elkövetést az ugyanazon sértett sérelmére megvalósított testi sértés és a tettelesen elkövetett becsületsértés, akár egymást követő, ismétlődő elkövetése is megalapozza, ugyanis a Btk. 227. § (2) bekezdésében írt becsületsértés beleolvad a Btk. 164. § (2) bekezdésében írt bűncselekménybe, mivel a becsület csorbítására alkalmas cselekmény – a tetteleges bántalmazás körén kívül eső – minden olyan gesztus, illetve sértő mozdulat, ütésre emelt kéz, lökdösődés, amely az elkövetőnek a sértett irányában tanúsított megvető, lealacsonyító értékítéletét fejezi ki.
- [22] A kifejtett indokokra tekintettel az alapügyben eljáró bíróságok a büntető anyagi jogszabályok helyes alkalmazásával állapították meg a terhelt bűnösségét a Btk. 212/A. § (2) bekezdés a) pontjába ütköző kapcsolati erőszak büntetében, ugyanis e cselekmény a Btk. 164. § (2) bekezdésében írt testi sértés vétségétől mindössze a passzív alanyok személyében különbözik, és erre figyelemmel súlyosabban büntetendő, következésképpen a kapcsolati erőszak ezen fordulata a könnyű testi sértés vétségének minősített esetét

fogalmazta meg önálló tényállásként.

- [23] A védőnek a magánindítvány hiányával kapcsolatos felvetésére figyelemmel, csupán a teljesség kedvéért megjegyzi a Kúria annak előrebocsátása mellett, hogy a sértett a 2013. október 7-én a nyomozó hatóság előtt valamennyi cselekmény elkövetése miatt joghatályos magánindítványt terjesztett elő, a cselekmény törvényes minősítésére, a Btk. 212/A. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel a magánindítvány hiánya fel sem merülhet, ugyanis a hivatkozott törvényhely (4) bekezdése kizárólag az (1) bekezdésében írt cselekmény büntethetőségét köti a sértett ez irányú kezdeményezéséhez, a (2) bekezdés esetében ez már törvényi feltétel, annak ellenére, hogy a (2) bekezdés visszautal az (1) bekezdésére, azonban kizárólag a passzív alanyok körének azonos módon történő meghatározása érdekében.
- [24] A felülvizsgálati indítvány a cselekmény törvénysértő minősítésének fenntartása mellett sérelmezte a büntetés kiszabását is, és annak elhagyásával intézkedés alkalmazását indítványozta.
- [25] A felülvizsgálat keretében a jogerős határozatban megállapított büntetés önmagában nem, hanem csak akkor támadható, ha a cselekmény törvénysértő minősítése vagy más anyagi jogszabály sérelme miatt szabtak ki törvénysértő büntetést vagy alkalmaztak törvénysértő intézkedést, következésképpen a cselekmény törvényes minősítésére figyelemmel a bíróság által jogerősen kiszabott büntetés – amely egyébként a Btk. 164. § (2) bekezdése szerinti büntetési tételkeretet figyelembe véve is törvényes – felülvizsgálatára sem kerülhetett sor.
- [26] A Kúria mindezekre figyelemmel – miután olyan eljárási szabálysértést nem észlelt, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

(Kúria Bfv. III. 1.644/2016.)